

# ROHELISE MUUSEUMI SÜSTEEM – juhtimine ja töötajate kaasamine

---

**Harri Moora**

Stockholmi Keskkonnainstituudi Tallinna Keskus



# Rohelise muuseumi süsteem – keskkonnajuhtimise nõuded

JUHTIMINE JA TÖÖTAJATE KAASAMINE		
Eestvedamine	Kas muuseumi juhtkond on selgelt väljendanud ja toetab Rohelise Muuseumi põhimõtete ja süsteemi rakendamist?	1
	Kas määratud/valitud on muuseumi keskkonnategevuse eest vastutav koordinaator ja töörühm (soovitavalt juhtkonna käskkirjaga kinnitatud)?	1
Keskkonna/jätkusuutlikkuse põhimõtted	Kas muuseum on koostanud, dokumenteerinud ja avalikkusele kättesaadavaks teinud oma tegevuse keskkonna- ja/või jätkusuutlikkuse põhimõtted/poliitika, mis kirjeldavad muuseumi keskkonna/jätkusuutlikkuse sihte ja eesmärke?	1
	Kas muuseumi juhtkond on keskkonna/jätkusuutlikkuse põhimõtted ametlikult kinnitanud?	1
Keskkonnategevuse planeerimine	Kas muuseum on püstitanud enda keskkonnavalitsuse/jätkusuutlikkuse eesmärgid ning koostanud igaaastaselt ülevaadatava tegevuskava (sisaldab vähemalt plaanitud keskkonnategevusi, tähtaegsid ja vastutajaid) või on juba olemasoleva keskkonnategevuskava regulaarselt üle vaadanud ja uuendanud?	1
Keskkonnategevuse hindamine ja seiramine	Kas muuseum on välja selgitanud oma tegevustest tulenevad peamised keskkonnaaspektid ja -mõjud?	1
	Kas muuseum on kokku leppinud asjakohased mõõdikud oma keskkonnategevuse tulemuslikkuse mõõtmiseks (nt energiakasutus, kliima/süsinikujalajalg, jäätmete liigiti kogumine, veekasutus, paberikasutus, keskkonnateadlikkuse suurendamisele suunatud tegevused) ja peab nende mõõdikute osas eraldi arvestust?	1

# Keskkonnapõhimõtted – näited

## The British Museum

### Policy on Sustainable Development

#### 1 Introduction

- 1.1 The British Museum recognises that its activities impact on society and on the environment at local, regional and global levels through the energy and water used, the waste it produces, the travel and work patterns it encourages amongst its staff and the products it buys.
- 1.2 The British Museum is committed to sustainable development throughout all the aspects of its operation, and to promote sustainability in its educational and research activities. It will encourage environmental and sustainable development best practice throughout the Museum community and will demonstrate its commitment to continual improvement and innovation in all aspects of environmental management and sustainable development. It will seek to achieve this by: the efficient and effective use of energy; through the elimination or reduction of any detrimental impact that its activities might have on the environment; and by the integration of sustainable development into its procurement activities.

#### 2 Principles

- 2.1 The British Museum will manage and control its environmental risks in a sustainable manner by complying with all relevant and applicable legislation and codes of practice, and will seek to operate within the Government's commitment to energy, sustainability and good environmental practice. The 'Framework for Sustainable Development on the Government Estate' sets out key objectives and criteria on which sustainable development activities should focus.
- 2.2 The British Museum will endeavour to incorporate sustainable development issues into future policy decision making at all levels.
- 2.3 The British Museum will support and encourage conservation of energy, water and natural resources, and reduction in waste, through re-use and recycling where possible.
- 2.4 The British Museum will ensure that the risk of any potential harmful effects through any of its actions are minimised wherever practicable, thereby aiming to reduce the impact on the environment.
- 2.5 The procurement of goods and services which have the least environmental impact in terms of their production, delivery, installation, use and disposal will be considered by The British Museum wherever practical and appropriate. Contractors and suppliers will be encouraged to develop environmentally preferable goods and services, and to be aware of sustainability issues.
- 2.6 The British Museum will undertake to communicate its sustainable development policy to staff, and stakeholders, educate and motivate its employees and contractors to understand the principles of sustainable development, to operate in an environmentally and socially responsible manner, and to conserve resources wherever practicable.
- 2.7 The British Museum undertakes to identify sustainable development priorities and to develop plans to address them.



Search Membership [Donate](#)

Visit Discover Take part Join and support Shop Schools Our science

[Home](#) / [About us](#) / [A sustainable Museum](#)

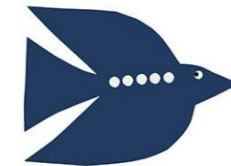
## A sustainable Museum

Sustainability is at the heart of the Museum. We think sustainably when making decisions and try to operate in a way which is kind to the environment.

We aren't perfect, but we're looking at ways we can reduce the Museum's carbon emissions and energy consumption, reuse and repurpose technology, and encourage everyone to refill and recycle.

We're also the first museum in the world to set a science-based carbon reduction target.

Read the Museum's [environmental policy](#) and [energy policy](#).



### You can help too

Small changes can make a big difference. [Find out how you can help the planet.](#)

Take action



### Our scientific work

Our expertise in taxonomy, systematics and mineralogy is driving research projects aimed at securing the future of

# Keskonnapõhimõtted – näited



## SUSTAINABILITY POLICY

### OUR MISSION

We are here to enrich the understanding and appreciation of London and all its people – past, present and future. In doing this, we aspire to be a force for good in London, as London must be for the world.

### SUSTAINABILITY AS PART OF WHAT WE DO

Contributing to improving London's environment is part of the role we want to play in the life of London and its people, and we recognise that sustainability is a global issue. Our Strategic Plan 2018–2023 sets out the challenges we face, particularly around managing an aging infrastructure, and our aim to work more sustainably. This policy sets a direction of travel, building on initiatives such as the exhibition *Fatberg!* where we used programming to engage audiences and raise awareness.

We recognise that our activities and choices have social, environmental and financial implications, each of which has a role to play in operating as a sustainable organisation.

### STRATEGIC CONTEXT

Our approach supports the sustainability strategies of our partners including the Mayor's London Environment Strategy (with a vision for London including zero waste to landfill by 2026, 65% waste recycled by 2030 and zero carbon by 2050), the City of London's Corporate Plan sustainability priorities and the Arts Council England goal to make cultural organisations more resilient and environmentally sustainable.

To operate in a more sustainable way and make London a better place for everyone we will:

#### 1. INCLUDE SUSTAINABILITY IN CONVERSATIONS WITH OUR AUDIENCES, PARTNERS AND STAFF

- Our **content and programming** will explore questions around sustainability and draw connections between the past, present and future, as relevant to the stories we tell
- We recognise tackling sustainability challenges is a shared endeavour and we will connect with our **partners and external networks** to exchange ideas, learning and support
- Working in a sustainable way is embedded within our **core organisational behaviours**
- We see managing our people well, including supporting staff to maintain a good work–life balance and promoting activities focused on the **health and wellbeing of staff and volunteers**, as part of being a sustainable organisation

#### 2. LOOK REGULARLY AT OUR OPERATIONS TO MAKE THEM THE BEST THAT THEY CAN BE

- Our starting point is always ensuring **compliance with relevant legislation and regulations** and we will seek to achieve best practice where we can
- We will **prevent pollution or contamination** of air, land or water, working closely with our contractors, including promoting practices to reduce our impact on local air quality

- **Technology can be utilised** to contribute to working more efficiently and using less natural resources and we will keep up-to-date with and be open to new ways to do this
- We will continue to promote the **use of public transport** by visitors and staff, support cycling initiatives and limit journeys by our vehicles, which now include an electric van, to essential operational trips

#### 3. TAKE CARE OF RESOURCES AND NOT BE WASTEFUL

- Finding **more ways to reduce, re-use or recycle** the resources we require is an ongoing task with key actions including: operating a **zero to landfill** waste policy; maintaining extensive **recycling facilities** at all sites; reducing **single-use plastics** particularly in our catering operations; providing museum staff with **'keep cups' and refillable water bottles**; re-using key items such as showcases in exhibitions and recycling conservation packing materials.
- The goods and services we buy have sustainability implications and we will **use our procurement process** to explore with suppliers, where relevant, whether there are options to help us reduce environmental impact
- We will work with our catering partners to **ensure ethical and local sourcing** where possible and a range of menu choices

#### 4. FIND WAYS TO IMPROVE HOW WE MANAGE OUR BUILDINGS AND CARE FOR OUR COLLECTIONS

- We acknowledge our aging buildings make power (particularly electricity) and water consumption a major challenge and will continue to identify ways to **manage usage and improve efficiency** and reduce our carbon emissions
- Phased building **refurbishment work and infrastructure upgrades** will be scoped to contribute to improved efficiency and environmental performance
- A **sustainable approach to collections management** will be implemented through a strategy of close monitoring and low-energy or passive environmental control where this can be applied

#### 5. REALISE OUR ASPIRATIONS TO BECOME A GREENER MUSEUM THROUGH THE NEW MUSEUM PROJECT

- The **renewal and re-use of the existing buildings and materials** at West Smithfield will significantly reduce the environmental impact of creating a new museum for London
- We are committed to working with the building design team to understand the associated environmental **Impacts of different technical solutions** before proceeding
- Our target is to achieve a **BREEAM accreditation of 'excellent'** putting us in the top 10% of newly developed buildings

**Implementation:** We will monitor and report on the key areas of environmental impact including energy, water and waste levels. An operational Action Plan will be produced each year tracking initiatives across departments and major projects.

**Review and approval:** The Sustainability Statement will be reviewed at least every four years by the Museum's Executive Board.


This version was approved by the Executive Board on 16 April 2019.

**Sharon Ament**  
Director, Museum of London

# Keskkonnapõhimõtted – näited

**SERLACHIUS**  
museums 

Opening hours:  
1 Sep-31 May Tue-Sun 11 am-6 pm  
1 Jun-31 Aug daily 10 am-6 pm  
tel: +358 3 488 6800

For Media Travel Professionals ENG 

PLAN YOUR VISIT 

EXHIBITIONS 

MUSEUMS AND COLLECTIONS 

SEE & DO 

SERLACHIUS RESIDENCY



## Our environmental policy

**Responsibility of the environment is a matter of the heart for us who work in the Serlachius Museums. We want to look after the environment as carefully and sustained as we treasure our art collection and as determined and quality oriented as we produce exhibitions and serve our customers.**

We operate culturally sustainably and secure valuable cultural heritage to the posterity. We have recognised the environmental aspects in our operations. As our great goal are museums which have been able to minimize energy and water consumption, the amount of waste generated as well as the negative environmental impact. For us, life-cycle approach is of essence.

Environmental management standard ISO 14001 guides our environmental work. Environmental system is determined by us. It will be applied in operations of our staff, partners and stakeholders related to these operations in Mänttä-Vilppula. To reach our goals of sustainability, we evaluate and improve our operations in cooperation with our clients and stakeholders and commit to the obligations determined by us.

### QUICK LINKS

Opening hours  
How to reach us  
Restaurant Gösta  
Museum shop  
Book online  
Cookie Policy  
Privacy

### CONTACT

Sales service  
Contact and billing  
Personnel  
Restaurant Gösta  
Contact form  
Proposals for exhibitions  
Give feedback

### FIND US

Facebook  
Instagram  
Twitter  
Youtube  
Serlachius TV  
Tripadvisor

### SUSTAINABILITY

Sustainability consists of actions  
Sustainable travel  
Our environmental policy

# Keskkonnapõhimõtted – näited

Eesti Kunstimuuseum (EKM) on võtnud eesmärgiks vähendada oma tegevustest tulenevat keskkonnamõju, et panustada ühiskonna sotsiaalsesse, keskkonnavalasusse ja kultuurilisse heaolusse. EKM on keskkonnahoiu ja jätkusuutlikkuse valdkonnas Eesti muuseumimaastikul eeskujuks ja teerajajaks ning usub, et kogu kultuurivaldkond mängib tähtsat rolli jätkusuutlikkuse tagamisel ja teadvustamisel ühiskonnas.

EKM-i jätkusuutlikkuse poliitika on kooskõlas organisatsiooni [põhikirjaga](#) ning [arengukavaga 2022–2025](#). Keskkonnahoiu põhimõtete seadmisel on EKM lähtunud 2019. aastal ICOM-i üldkonverentsil vastu võetud [resolutsioonist](#) ja ÜRO [säätva arengu eesmärkidest](#).

EKM-is tegutseb keskkonnahoiu töögrupp, mille peamisteks ülesanneteks on muuseumi arengukavast lähtuvalt keskkonnateadliku tegevuskava koostamine ja selle elluviimise juhtimine kõigis EKM-i muuseumides.

Aastatel 2022–2023 on keskkonnahoiu juhtprojektina põhiteemaks võtnud [Kumu kunstimuuseumi](#).

## Keskkonnamõju vähendamine

- edendame Eesti Kunstimuuseumi haldusalasse kuuluvate hoonete ressursitõhusust;
- väärtustame ja kasutame vastutustundlikult oma töös vajalikke põhiressursse ja vahendeid (elekter, vesi, paber), vältides ületarbimist ja sortides prügi;
- suurendame muuseumi tegevustes ringmajanduse osakaalu;
- järgime [jätkusuutliku üritusekorraldaja meelepead](#);
- viime ellu perioodiliselt koostatavat ja uuendatavat jätkusuutlikkuse tegevuskava ning avaldame muuseumi veebilehel iga-aastase aruande ressursikulust ja toimingute elluviimisest;

## Kogukond ja sotsiaalne vastutus

- korraldame avalikkusele suunatud keskkonnateadlikkuse teemasid puudutavaid näitusi, projekte, publiku- ja haridusprogramme;
- edendame koostööd eri sihtgruppidega;
- parandame muuseumide ligipääsetavust nii füüsiliselt kui ka [virtuaalselt](#).

## Jätkusuutlik töökultuur

- julgustame töötajaid muuseumi jätkusuutlikkuse teemadel kaasa mõtlema ja panustama;
- järgime [keskkonnahoidliku muuseumitöötaja meelepead](#), mis on kõikidele Eesti Kunstimuuseumi töötajatele juhiseks igapäevase tegevuse keskkonnahoidlikumaks muutmisel;
- panustame töötajate keskkonnahoiu teadlikkuse tõstmisse, korraldades jätkusuutlikkuse teemadel infoüritusi ja koolitusi;
- hoia me ja toetame töötajaid, soodustades erialast enesetäiendamist, õppimist ja õpetamist.

# Keskkonnapõhimõtted - näited

### Säästavad energiad

- Ruumist viimase lahkjana KUSTUTAN tuled.
- Kui jään õhtusel ajal kauemaks töötamisesse, kasutan töösõnnis muuta MITTEVALGUSTID TULED.
- Kasutan võimalikult palju PÄRANAVALGUST.

### Säästavad vett

- Käte seebitamise ajaks SUJLEN KRAANI.
- REGULEERIN wc-poti alla lastavat vee kogust nappudega lähtuvalt vajadusest.
- Eelistan tarbida KRAANIVETT ja kasutan selleks koogis olevaid keramiitsõnnisid.

### Sorteerin prügi

- Makutaru, pappkaste ja taaskasutamiseks mittedisainitud materjalid, mis ei sisalda amekondiliku infot, viskan ära sinises mõeldud tootesse: ASUVASE PABERI KOGUMISKASTI.
- Kohvi- ja teepakku, toidujäätke, lõikelill, määratud kogusepaberi ja salvrätta viskan koogis: ASUVASE BIOLAGUNEVAETE JÄÄTMETE KASTI.
- Muud tarajäätmeid (näiteks karkiseid nõud, toidu- ja joogipakendid, kontoriprahi) viskan koogis: ASUVASE SEGÄOLMEJÄÄTMETE KASTI.
- Kasutades patareid panen lgal korral korraldusse assistendi laua juures asuvasse KOGUMISKASTI.

### Säästavad paberit

- Eelistan e-dokumente.
- Printin KAHEPOOLSELT ja MUST-VALGELT.
- Taaskasutan õhupoolelt printitud paberi näiteks märkimisvahendina või panen selle korraldusse printeri juures asuvasse taaskasutamise PABERI KOGUMISKASTI.

### Kasutan autot vähem ja jagan sõite kolleegidega

- Võimalusel teen teistes kontorites töötavate kolleegidega koostööd VIDEOKONFERENTSI vahendusel.
- Kohumisele või ümbrusele sõites JÄGAN SÕIDUVAHENDIT.
- Kui kohtumine partneriga toimub kontori mõttelikus kauguses, lähen kohtumisele JÄLLA või kasutan ühistranspordit JÄLLA või ÜHISTRANSPORDIT.

Eesti Energia  
VÕRRE. KÕRGE VÄRTUS. MÕELDUD.

## ROHELISE KONTORI MEELESPEA

Rohelise kontori põhimõtete eesmärk on vähendada meie tegevuse keskkonnamõju, millega kaasneb kulude kokkuhoid, loodusressursside säästev kasutamine, jäätmete vähendamine ning töökeskonna tervislikumaks muutmine

### SÄÄSTAME ENERGIAT

- Maakri kontoris on nutikad valgustahendused. Valguse sisse- ja väljalülitamine pärast muretsama ei pea. Kui ruumi valgustus vajab reguleerimist, pöördu korraldusse assistendi poole.
- Kontorist lahkudes lülita välja arvuti, monitor jt IT-seadmed
- Meie kontoris on kombineeritud sisekliima juhtimine. Sobivate seadistustega ja juhtpaneeli kasitlemisega aitab sind vajadusel korraldusse assistent.

### SÄÄSTAME VETT

- Enamik kontori segisteid on kontaktivabad ja reguleerivad ise optimaalselt veekogust
- WC-poti alla lastavat veekogust reguleeri nappudega vastavalt vajadusele
- Kui kraan tilgub või on probleeme WC-loputuskastiga, informeeri korraldusse assistenti
- Veekeedukannu lase nii palju vett kui on vaja - ühe tassi jaoks kulub vett ca 300 ml. 6. korruse puhkealal saad kuumat vett otse kraanist.
- Nõude pesemiseks kasuta nõudepesumasinat

### SÄÄSTAME PABERIT

- Eelista digidokumente
- Printi võimalusel kahepoolsest ja eelistada must-valget trükki
- Võimalusel taaskasuta paberit

### KASUTAME VÄHEM AUTOT

- Võimalusel tee teistes kontorites töötavate kolleegidega ja koostööpartneritega koosolekuid videokõne vahendusel
- Kohtumisele või üritusele sõites kasuta võimalusel Utilitase elektrisõidukeid ja jaga sõiduvahendit
- Kontor asub hea ligipääsetavusega kohas, kuhu on mugav jõuda nii ühistranspordi kui ka kergiiklusvahendiga
- Kasuta võimalusel „Pargi ja reisi“ süsteemi

### EELISTAME KODUMAIST JA KESKKONNASÕBRALIKKUU

- Kasutame kontoris ja elektrisõidukite laadimiseks meie koostöötisjaamades ja päikseparkides toodetud rohelisi elektrit
- Kontori küte ja soe vesi tulevad keskkonnasõbralikult kaugküttest

### SORTEERIME JA VÄLDIME PRÜGI TEKITAMIST

- Tutvu siseveebis prügi sorteerimise juhendiga
- Sorteeri ja viska eraldi prügikasti: pakendid, biojätmed, paber, konfidentsiaalsed dokumendid, ohtlikud jätmed ja segaolme
- Paberi kogumiskasti viska paberit, mis ei sisalda tundlikku infot
- Tekita võimalikult vähe olmejätmeid, mida ei saa eraldi sorteerida
- Välti digiprügi tekkimist ja kustuta seadmetest (sülearvutist, nutitelefoni jn) mittevajalik info

### SÄÄSTAME ENERGIAT

- Maakri kontori viimistluses ja sisustusel on kasutatud eestimiseid materjale ja enamuse mööblit on hangitud kodumaiselt ettevõtetelt
- Kontoris eksponeerime kohalikke kunstiteoseid
- Eelista kodumaiseid ja keskkonnasõbralikke tooteid, toiduaineid ja jooke
- Meie kontoris on puhas ja tervislik kraanivee. Eelista pudeliveele kraanivett.
- Tarbi võimalikult vähe ja panusta taaskasutamisse

### HOOLIME ENDAST JA HOIAME POSITIIVSET TÖÖKESKKONDA

- Meie kontoris on ergonoomilised töövahendid. Kasuta nende kõiki võimalusi.
- Ära unusta ennast istuma. Kontori töölaud võimaldavad püsti töötamist.
- Päeva lõpuni saad produktiivne olla vaid siis, kui teed perioodilisi puhkuspauze. Aju ja silmad vajavad puhkust.
- Keha turgutamiseks kõnni trepist ja võimle, võimalusel mine lõunapausi ajaks kontorist välja jalutama
- Utilitase kontori on suitsetamisvaba töökeskond
- Hoiu ümbrisevat keskkonda puhtana
- Kulusta ettenähtud ajal töötervis-hoiu arsti, et kontrollida oma tervist
- Ole sõbralik ja abivalmis oma töökaaslaste suhtes. Marka abivajajat.

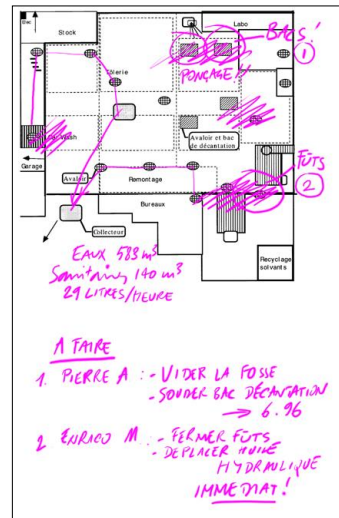
# Keskkonnaeesmärgid ja -tegevuskava

Töötajate arvamuskuulutuse näide koos valemitega\_SIT [compatibility Mode] - Microsoft Excel

**ILMAKAART (töötajate keskkonnaalne arvamuskuulutus)**

Aita kindlaks määrata, mis on hästi ja mis halvasti meie kontori keskkonnategevuses. Tee rist Sinu arvates õiges lahtises!

Asukoht:	Kuupäev:	Vasta maksimaalselt paari minuti jooksul!				
		Suur probleem	Halb, ei tegeleta	"Käib kah!"	Hea	Väga hea
Kuidas hindate, kas teie kontori pööratavate spetsiaalsete (nt spetsiaalsete) lahenduste keskkonnasõbralikkust (nt jäätmete liigi loomine, energiasääst)??						
Kuidas hindate, kas teie kontori pööratavate spetsiaalsete (nt jäätmete liigi loomine, energiasääst)??						
Kuidas hindate, kas teie kontori pööratavate spetsiaalsete (nt jäätmete liigi loomine, energiasääst)??						
Kuidas hindate, kas teie kontori pööratavate spetsiaalsete (nt jäätmete liigi loomine, energiasääst)??						
Kuidas hindate, kas teie kontori pööratavate spetsiaalsete (nt jäätmete liigi loomine, energiasääst)??						



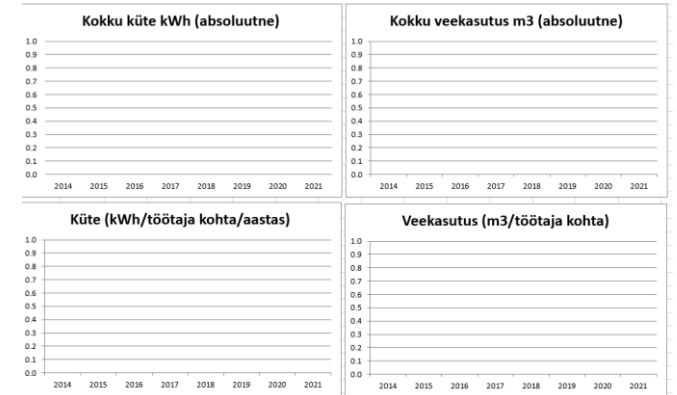
## ROHELISE MUUSEUMI KONTROLLKÜSIMUSTIK

Kui küsimuse kaudu esitatud kriteerium on täidetud, märkige 'X' lahtrisse 'Jah'. Kui ei ole täidetud, märkida 'X' lahtrisse 'Ei'. Kui ole olnud rakendatud või rakendamise on alles pooli (nt tegevuskava on väljatöötamisel), märkida 'X' lahtrisse 'Osaliselt'. Küsimused tähtsusele on gruppeeritud kolme tasandil: Rohelise muuseumi mõistumise tasandil, keskkonnategevuse tasandil ja keskkonnategevuse tasandil. Tase taseme kriteeriumid annavad organisatsioonile viited, millistele aspektidele veel tähelepanu pöörata, et oma tegevust keskkonnahoidumaks ja jätkusuutlikumaks muuta. NB! Kõik küsimused peavad olema vastatud. Kui küsimus ei ole teie organisatsiooni jaoks asjakohane, siis jätke vastamata ja selgitage põhjus kommentaaris.



Tähtsuse aeg: \_\_\_\_\_  
Organisatsiooni nimi: \_\_\_\_\_

	Tase	Kas kriteerium on täidetud?		
		Jah	Osaliselt	Ei
<b>JURITIME JA TOOTAJATE KAASAMINE</b>				
Eesvedamine	Kas muuseumi juhtkond on selgelt väljendatud ja toetat Rohelise Muuseumi põhimõtte ja sihtide rakendamist?	1		
Keskonnategevuse planeerimine	Kas määratud/väljendatud muuseumi keskkonnategevuse eesistujate koordineeritud ja tööriistade (soovitatavalt) järelevalve koostöös koostatakse keskkonnategevuse planeerimise ja jätkusuutlikkuse põhimõtteid? Kas muuseumi juhtkond on keskkonnategevuse planeerimise ametlikult kinnitanud?	1		
Keskonnategevuse hindamine ja seiramine	Kas muuseum on loonud keskkonnategevuse planeerimise ja jätkusuutlikkuse põhimõtteid? Kas muuseum on loonud keskkonnategevuse planeerimise ja jätkusuutlikkuse põhimõtteid? Kas muuseum on loonud keskkonnategevuse planeerimise ja jätkusuutlikkuse põhimõtteid?	1		



Töötajate/sihtrühmade küsitlus

Keskkonnategevuse kaardistamine

Küsimustik

Keskkonnategevuse tulemuslikkus mõõtmised ja seire

## Keskkonnaeesmärgid ja tegevuskava

Organisatsiooni nimi: _____			
Koostamise kuupäev: _____			
Eesmärk	Tegevus (kuudas)	Vastutaja(d) (kes)	Tahtaeg (mis ajaks viakse ellu)



# Keskkonnaeesmärgid ja –tegevuskava vormistamine

<b>Keskkonnategevuskava</b>				
Organisatsiooni nimi				
Periood/aasta				
Kinnitamise kuupäev				
<b>Eesmärgid</b>	<b>Tegevused/ülesanded</b>	<b>Tähtaeg</b>	<b>Vastutaja</b>	<b>Täitmise hinnang</b>
Edendame oma tegevustes ringmajanduse põhimõtteid või	Sisse viia kordusakasutatavate topside kasutamine muuseumihooned	Oktoober 2022		Täidetud tähtaegselt
Edendame jäätmetekke vältimist ja jäätmete liigiti kogumist	Avalikesse ruumidesse paigutada jäätmete liigiti kogumise konteinerid			Tähtaeg edasi lükatud (1.nov.2022), kuna prügikastide tarnimine on viibinud
Töötajate keskkonnateadlikkuse suurendamine	Läbi viia kõikide töötajate küsitlus			
	Korraldada Rohelise muuseumi põhimõtete tutvustamiseks töötajatele seminar			
Vähendada näitusekorraldusest tulenevad keskkonnajalajälge	Analüüsida näituste korraldamisega seotud materjalikasutuse vähendamise ja korduskasutuse võimalusi ning koostada juhend			
Sihtrühmade keskkonnateadlikkuse suurendamine	Korraldada vähemalt üks keskkonna ja jätkusuutlikkuse teemasid käsitlev näitus/koolitus (vt muuseumi haridusprogramm/näituste plaan)			

# Keskkonnategevuse tulemuslikkuse hindamine

---

Mida saab mõõta, saab ka parandada!

Miks on vaja keskkonnategevust hinnata?

**Keskkonnategevuse mõõtmine ja hindamine annab tagasisidet  
RM toimimise tasemest ja eesmärgipärasusest.**

# Keskkonnategevuse tulemuslikkuse hindamine

- **Elektri tarbimine**
- **Soojusenergia/kütte tarbimine**
- **Vee tarbimine**
- **Materjalide (nt kontoripaberi) kasutamine**
- **Olmejäätmete teke ja käitlemine (liigiti kogutud jäätmete osakaal)**
- **Süsiniku ehk kasvuhoonegaaside jalajälg (energia ja töösõidud)**

# Rohelise muuseumi süsteem – keskkonnajuhtimise nõuded

<b>Töötajate kaasamine</b>	Kas kõik töötajad (sh uued töötajad) saavad regulaarselt teavet muuseumi keskkonnapõhimõtetest ja keskkonnahoidlikest käitumisreeglitest?	1
	Kas töötajatele suunatud keskkonnahoidliku käitumise juhend (nn keskkonnahoidliku muuseumitöötaja meelespea) on koostatud ja kättesaadav kõigile töötajatele?	1
	Kas töötajatele korraldatakse (või tööplaanis on kavandatud korraldada) keskkonnateadlikkuse/jätkusuutlikkuse suurendamiseks mõeldud koolitusi/infoüritusi?	1
	Kas töötajaid kaasatakse eesmärkide väljatöötamise ja muudesse keskkonnategevusega seotud otsusetegemistesse?	1
	Kas töötajaid motiveeritakse muuseumi keskkonnategevuse arendamisse panustama (nt tunnustamine, täiendkoolituse võimaldamine, ajaressursi andmine, rahaline motiveerimine sh tervist ja heaolu toetava tegevuse hüvitamine)?	1
	Kas on loodud võimalus, et kõik töötajad saavad esitada ettepanekuid ja arvamusi tegevuse (sh keskkonnategevuse) parandamiseks?	1
	Kas regulaarselt (nt kord aastas) viiakse läbi kõikidele töötajatele suunatud küsitlusi, mis muuhulgas keskenduvad ka keskkonna/jätkusuutlikkuse teemade osas tagasiside saamisele?	1

# Kodutöö

- Selge otsus (sh juhtkonnapoolne kinnitus) RM rakendamiseks
- Koordinaatori ja töörühma kinnitamine
- Keskkonnategevuste kaardistamise alustamine – kontrollküsimustiku põhjal
- Kaaluda töötajate küsitluse läbiviimist
- Mõelda ja uurida sobiva keskkonnapõhimõtete sõnastuse osas